

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 06-03-2024

Mødedato Onsdag d. 06. marts 2024 kl. 09:00

Mødested B4, 1. sal, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Færdiggørelse af udbud og indgåelse af kontrakt om oprensning af Høfde 42 # (9.00-10.00)	3
Godkendelse af kontraktindgåelse for oprensning af det tidligere kemikaliedepot ved Høfde 42.....	4
Orientering om foreløbig kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet for skoleåret 2024-2025.....	6
DM i Skills 2026 i Randers.....	8
Kommissorium for regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter.....	10
Orientering om opfølgning på Central Denmark EU Office - samarbejdsaftale 2022-2025.....	12
Nye køreplaner i 2024-2025 for de regionale ruter.....	14
Drøftelse af udvalgmøder i Danske Regioner #.....	16
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2024 #.....	17
Gensidig orientering #.....	18
Præsentation af investeringsbehov for at imødekomme vækst ved Aarhus Letbane # (12.00-12.30)..	19
Underskriftsark #.....	20

Punkt 1: Temadrøftelse: Færdiggørelse af udbud og indgåelse af kontrakt om oprensning af Høfde 42 # (9.00-10.00)

1-23-4-71-3-22

Sagsfremstilling

Temadrøftelsen er en orientering om gennemførelsen af udbudsforretningen for oprensning af generationsforureningen ved Høfde 42. Administrationen vil på mødet redegøre for evalueringen af de indkomne projektforslag, hvorefter det vindende projektforslag præsenteres. Det estimerede økonomiske grundlag for oprensningen fremlægges også.

Genudbud af oprensning af generationsforurening ved Høfde 42

På finanslov 2021 afsatte Folketinget 630 mio. kr. til fase 1 i regionernes plan for generationsforureninger, hvorefter Aarhus Universitets Forskningsfond donerede 125 mio. kr. til oprensningen af Høfde 42.

Det første udbud blev offentliggjort i december 2021. Udbuddet blev imidlertid annulleret i efteråret 2022, da forudsætningerne for udbuddet ændrede sig dramatisk som følge af krigen i Ukraine, den stigende inflation samt de stigende energipriser.

Regionsrådet besluttede i marts 2023 at genudbyde projektet uden et øvre prisloft på opgaven. Målet med oprensningen er fortsat, at der fjernes forurening i et sådant omfang, at en restforurening ikke udgør en risiko for mennesker og miljø.

Arkil A/S vinder udbuddet

Udbudsforretningen er nu gennemført, og der er den 24. januar 2024 indkommet tre tilbud, fra Krüger A/S, Arkil A/S og Fortum Waste Solutions A/S, der alle er konditionsmæssige.

Regionen har sammen med bygherrerådgiveren COWI og med juridisk rådgivning fra DLA Piper gennemført tilbudsevalueringen med det resultat, at Arkil A/S vinder udbudsforretningen. Vinderen af udbuddet er fundet på baggrund af en evaluering af både økonomi og kvalitet.

Projektforslag og kontraktindgåelse skal godkendes i regionsrådet, inden oprensning af generationsforurening ved Høfde 42 kan igangsættes.

Program

Kl. 9.00- 9.05 Introduktion ved udvalgsformand Bent Graversen

Kl. 9.05- 9.55 Orientering om udbudsforretningen og præsentation af det vindende projekt ved kontorchef Morten Bondgaard og bygherrerådgiver, projektdirektør Anders Plovgaard, COWI

Spørgsmål og bemærkninger

Kl. 9.55- 10.00 Opsamling ved udviklingsdirektør Kim Kofod

Kontorchef Morten Bondgaard og projektlederne Halfdan Sckerl og Karin Birn Nielsen deltager fra administrationen.

Beslutning

Kontorchef Morten Bondgaard, projektleder Halfdan Sckerl og bygherrerådgiver, projektdirektør Anders Plovgaard, COWI, orienterede om udbudsforretningen og præsenterede det vindende projekt.

Punkt 2: Godkendelse af kontraktindgåelse for oprensning af det tidligere kemikaliedepot ved Høfde 42

1-23-4-71-3-22

Resume

Udbudsforretningen for oprensningen af forureningen ved Høfde 42 er afsluttet, og evalueringen af tilbuddene har vist, at Arkil A/S har afgivet det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Budgetbehovet for oprensningsprojektet er 728 mio. kr.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Region Midtjylland indgår kontrakt med Arkil A/S om oprensning af forureningen ved Høfde 42, under forudsætning af, at den nødvendige finansiering tilvejebringes.

Sagsfremstilling

Udbudsforretningen for oprensningen af forureningen ved Høfde 42 er afsluttet. De tre prækvalificerede virksomheder Fortum Waste solutions A/S, Arkil A/S og Krüger A/S afgav den 24. januar 2024 alle konditionsmæssige tilbud. Regionen har forud for tilbudsgivning afholdt to forhandlingsrunder med virksomhederne med henblik på at kvalificere både udbudsmaterialet og tilbuddene.

Evaluering af tilbuddene

Tilbudsevalueringen er gennemført i samarbejde med regionens bygherrerådgiver COWI og juridiske rådgiver DLA Piper. Vurderingen af tilbuddene og identifikation af det økonomisk mest fordelagtige tilbud er sket i henhold til tildelingskriteriet 'Bedste forhold mellem pris og kvalitet' med nedenstående underkriterier. Kriteriernes vægt er angivet i parenteser, mens den vægtede pointgivning fremgår af tabellen.

Underkriterier	Arkil A/S	Fortum Waste Solutions A/S	Krüger A/S
Pris (35 %)	2,8	2,28	1,75
Kvalitet i opgaveløsning (40 %)	2,4	2,2	3,1
Bæredygtighed (15 %)	1,2	0,6	0,9
Organisation og bemanning (10 %)	0,6	0,5	0,7
Samlet vægtet point	7,0	5,58	6,45

Resultatet af evalueringen er, at Arkil A/S samlet set har afgivet det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Evalueringsrapporten er vedlagt som bilag.

Estimeret budgetbehov for oprensningen af Høfde 42

Der er gennemført en risiko- og usikkerhedsanalyse af oprensningsprojektets økonomi. Det vurderes på baggrund af analysen, at budgetbehovet i projektet er 728 mio. kr. Beløbet er inkl. et usikkerhedstillæg på 30 % til at tage forbehold for skærperede krav i forhold til natur og rensning af luft og vand, tidsforbrug til myndighedsgodkendelse, prisstigninger på energi mv. Usikkerhedstillægget er i overensstemmelse med den statslige budgetvejledning for større anlægsprojekter.

Overblik over oprensningens basisøkonomi:

1) Entreprenørens (Arkil A/S) tilbud	455 mio. kr.
2) Myndigheds og kvalitetskrav der fremkommer under udførelsen	25 mio. kr.
3) Laboratorieprøver	20 mio. kr.
4) Regionens lønomkostninger	10 mio. kr.

5) Rådgiveromkostninger	20 mio. kr.
6) Indekseringsdifference	30 mio. kr.
I alt (basisoverslag)	560 mio. kr.

Usikkerhedsanalysen viser desuden, at en bevilling i overensstemmelse med budgetvejledning for større anlægsprojekter vil indebære en budgetsikkerhed på ca. 83 %. Usikkerhedsanalysen er vedlagt som bilag.

Arkils løsning

Arkil tilbyder at udføre oprensningen af kemikaliedepotet ved Høfde 42 ved opvarmning af den forurenede jord med gasbrændere, hvor jorden opgraves og renses i behandlingsceller etableret indenfor oprensningsområdet. Det er en stor udfordring at oprense en så kompleks forurening ned til de meget lave niveauer, der er krævet af regionen. Arkil har i sin tilbudte løsning sandsynliggjort, at de kan overkomme disse udfordringer og gennemføre oprensningen med en tilfredsstillende kvalitet, der opfylder kravene i udbudsmaterialet. Arkils løsning er nærmere beskrevet i vedlagte bilag.

Finansiering

På finanslov 2021 afsatte Folketinget 630 mio. kr. til håndtering af generationsforureninger i Danmark, hvoraf 225 mio. kr. er budgetteret til Høfde 42 ifølge Danske Regioners plan for generationsforureninger. Aarhus Universitets Forskningsfond donerede herefter 125 mio. kr. til oprensningen. Endeligt bevilgede Folketinget i 2019/2020 i alt 50 mio. kr. til håndtering af Cheminova forureningerne på Høfde 42. Af disse midler resterer ca. 15 mio. kr., som kan anvendes på alle tre generationsforureninger på Høfde 42.

Budgetbehovet for oprensningen af Høfde 42 er 728 mio. kr. Det betyder, at der mangler en finansiering på ca. 378 mio. kr. Aftalepartierne bag Finanslov 2023 besluttede, at merudgifter til Høfde 42-oprensningen kan finansieres af det grønne råderum (også benævnt grøn fond). Forhandlinger om det grønne råderum forventes at finde sted i 1. halvår 2024.

Administrationen indstiller, at Region Midtjylland indgår kontrakt med Arkil A/S om oprensningen af forureningen ved Høfde 42 under forudsætning af, at de resterende midler tilvejebringes. Tilbudsgiver er forpligtet til at vedstå sit tilbud i op til 15 måneder, såfremt finansiering af oprensningen ikke falder på plads i foråret 2024. Det betyder, at regionen kan vente med at indgå kontrakten, indtil der findes en løsning på budgetudfordringerne.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland indgår kontrakt med Arkil A/S om oprensning af forureningen ved Høfde 42, under forudsætning af, at den nødvendige finansiering tilvejebringes.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet vedtog den 21. juni 2023 indstillingen om at arbejde for, at det grønne råderum bruges på Høfde 42, og at der søges yderligere statslig finansiering til fase 1.

Regionsrådet blev den 21. juni 2023 orienteret om prækvalifikation til oprensningen af Høfde 42.

Regionsrådet godkendte den 22. februar 2023 strategi for genudbud af oprensning af generationsforureningen ved Høfde 42.

Bilag

Evalueringsrapport

Usikkerhedsanalyse

Projektbeskrivelse

Punkt 3: Orientering om foreløbig kapacitetsfastsættelse på gymnasieområdet for skoleåret 2024-2025

1-10-76-5-23

Resume

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har fastlagt den foreløbige kapacitet for skoleåret 2024-2025. Den foreløbige kapacitet følger i varierende grad den kapacitetsfastsættelse, som regionsrådet har indstillet. Der gives med sagen en orientering om de foreløbige kapacitetstal på gymnasieområdet.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orienteringen om de foreløbige kapacitetstal for skoleåret 2024-2025 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Processen for kapacitetsfastsættelse er i henhold til lovgivningen på gymnasieområdet opdelt i tre faser: fastsættelse af beregningsteknisk kapacitet, fastsættelse af foreløbig kapacitet og fastsættelse af endelig kapacitet.

Den beregningstekniske kapacitet blev udmeldt den 1. september 2023, hvorefter regionen havde mulighed for at afgive bemærkninger hertil. Den foreløbige kapacitet er fastsat med udgangspunkt i den beregningstekniske kapacitet med eventuelle justeringer på baggrund af uddannelsesinstitutionernes indstillinger.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har den 1. februar 2024 offentliggjort de foreløbige kapacitetstal for skoleåret 2024-2025. Regionsrådet har ingen formel kompetence i forhold til fastsættelse af kapaciteten og inddrages derfor ikke i processen frem mod fastlæggelse af den endelige kapacitet. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil dog gå i dialog med administrationen, når søgetallene er kendte. Administrationen vil arbejde for, at de endelige kapaciteter fastsættes i overensstemmelse med regionsrådets indstilling.

Foreløbig kapacitetsfastsættelse

Oversigt over den foreløbige kapacitet for skoleåret 2024-2025 er vedlagt og gennemgås herunder.

Foreløbig kapacitetsfastsættelse på STX

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har fulgt regionsrådets indstilling om at fastholde den beregningstekniske kapacitet på bl.a. Marselisborg Gymnasium, Aarhus Katedralskole, Aarhus Statsgymnasium og Randers Statskole, mens Odder Gymnasium har fået hævet kapaciteten med en klasse.

Herning Gymnasium og Silkeborg Gymnasium har fået hævet deres kapacitet med henholdsvis 11 og 2 pladser og ikke en hel klasse, som regionsrådet ellers havde indstillet. Bjerringbro Gymnasium har ligeledes fået hævet dets kapacitet i mindre omfang end indstillet (4 pladser fremfor 17). Tørring Gymnasium, Vestjysk Gymnasium og Viborg Gymnasium har tilsvarende ikke fået øget deres kapacitet, men fastholder den beregningstekniske kapacitet.

Regionsrådet havde indstillet, at kapaciteten skulle nedsættes med en klasse på Viborg Katedralskole, Viborg Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst. Disse indstillinger er ikke blevet fulgt.

Foreløbig kapacitetsfastsættelse på HHX og HTX

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har fulgt regionsrådets indstilling om at hæve kapaciteten på HHX-området med henholdsvis 24, 9 og 8 pladser på Skanderborg-Odder Center for Uddannelse, UCRS Gymnasiet Skjern og på Aarhus Business College, Viemosevej. Kapaciteten er ikke blevet hævet som indstillet på Herningsholm Erhvervs gymnasium, Ikast.

Den foreløbige kapacitet på HTX følger den beregningstekniske kapacitet med en enkelt undtagelse. Herningsholm Erhvervs gymnasium, Herning har fået hævet dets kapacitet med 18 pladser. Det betyder samtidig, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet ikke har fulgt regionsrådets indstilling om at hæve kapaciteten på College 360, Mercantec og Tradium.

Foreløbig kapacitetsfastsættelse på HF

Den foreløbige kapacitet på HF-området følger den beregningstekniske kapacitet med få undtagelser. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har fulgt regionsrådets indstilling og hævet kapaciteten på Aarhus Akademi, mens kapaciteten på Holstebro Gymnasium og Skanderborg-Odder Center for Uddannelse fastholdes på henholdsvis 118 og 84 pladser.

Foreløbig kapacitetsfastsættelse på Pre-IB

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har fulgt indstillingen om at hæve kapaciteten med henholdsvis 3 og 19 pladser for Pre-IB på Grenå Gymnasium og Struer Gymnasium.

Endelig kapacitetsfastsættelse

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet forventer den 24. april 2024 at udmelde den endelige kapacitet for 2024-2025, som fastsættes på baggrund af de faktiske ansøgertal.

Den endelige kapacitet er bindende for institutionen, men kan i særlige tilfælde hæves af regionen med en eller flere pladser. Regionen vil frem til primo november kunne justere kapaciteten, blandt andet i forbindelse med fordelingen af eftertilmeldere.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om de foreløbige kapacitetstal for skoleåret 2024-2025 tages til efterretning.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Foreløbig kapacitet pr. 1. februar 2024

Oplæg: Ansøgertal og foreløbig kapacitet 2024

Punkt 4: DM i Skills 2026 i Randers

1-30-76-43-20

Resume

Randers Kommune har inviteret Region Midtjylland til at indgå i et partnerskab om DM i Skills 2026 og søger i den forbindelse om et tilskud på 2 mio. kr. til afvikling af arrangementet. DM i Skills er det årlige Danmarksmesterskab for unge fra erhvervsuddannelserne.

Det indstilles, at der gives tilsagn om et tilskud på 2 mio. kr. til Randers Kommune, såfremt Randers Kommune tildeles værtskabet for DM i Skills 2026, og den øvrige medfinansiering tilvejebringes.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- at Region Midtjylland indgår i partnerskab om afholdelse af DM i Skills 2026 i Randers,
- at Region Midtjylland giver tilsagn om et tilskud på 2,0 mio. kr. til Randers Kommune til afvikling af DM i Skills i 2026,
- at bevillingen gives under forudsætning af, at Randers Kommune tildeles værtskabet for DM i Skills 2026, og at den øvrige medfinansiering tilvejebringes, og
- at bevillingen indarbejdes i budget 2025 under Uddannelsespuljen under bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter'.

Sagsfremstilling

DM i Skills er det årlige Danmarksmesterskab for unge fra erhvervsuddannelserne, hvor omkring 300 unge konkurrerer om at blive den bedste inden for deres respektive fag. Begivenheden er med til at skærpe de unges faglige niveau og skabe opmærksomhed om erhvervsuddannelsernes muligheder.

DM i Skills afholdes hvert år i en ny værtskommune. Randers Kommune har inviteret Region Midtjylland til at indgå i et partnerskab om gennemførelse af arrangementet og søger i den forbindelse om et tilskud på 2 mio. kr. Ansøgningen er vedlagt som bilag.

Ansøgning om afholdelse af DM i Skills 2026 i Randers

Randers Kommunes formål med at få DM i Skills til Randers er at få flere unge i kommunen og den øvrige region til at vælge en erhvervsuddannelse. Erfaringerne fra de tidligere kommuner, som har gennemført arrangementet, er, at interessen for erhvervsuddannelserne stiger.

Der er i ansøgningen opsat følgende målsætninger for DM i Skills i Randers Kommune:

- At arbejde med målsætningen om flere elever i erhvervsuddannelserne, både til det offentlige og det private arbejdsmarked.
- At udvikle nye samarbejdsflader mellem grundskoler, erhvervsskoler og det offentlige og private erhvervsliv.
- At markedsføre Randers Kommune og Region Midtjylland som et godt sted at uddanne sig med gode beskæftigelsesmuligheder.

Sidste gang, DM i Skills blev afholdt i Region Midtjylland, var i Herning i 2018, og i 2025 skal EURO Skills afholdes i Herning.

Administrationens bemærkninger

DM i Skills er et godt udstillingsvindue til at få flere til at vælge en erhvervsfaglig uddannelse. Arrangementet understøtter således både Region Midtjyllands uddannelsespolitik og EUD-strategi, der har fokus på at flere skal vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Randers Kommune forventer et samlet budget på 12,2 mio. kr. for afholdelse af DM i Skills i 2026, jf. tabel 1.

Randers Kommune søger om et tilskud på 2 mio. kr. og har tilsvarende søgt kommunerne Aarhus, Favrskov,

Norddjurs og Syddjurs om samlet 1 mio. kr. Kommunen forventer, at der desuden kan rejses omkring 1 mio. kr. fra lokale virksomheder og foreninger.

Administrationen indstiller, at bevillingen gives, under forudsætning af at den øvrige medfinansiering tilvejebringes. Det indstilles, at bevillingen herefter indarbejdes i budget 2025 under Uddannelsespuljen under bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter'.

Tabel 1. Budget og finansiering.	
1.000 kr.	2026
<i>Budget</i>	
Projektstyring, produktionsleder	1.000
Etablering af plads, hegn, telte, lys, varme m.v.	9.100
Events og markedsføring	350
Undervisningsmaterialer og frivillige guider	750
Uforudsete udgifter	1.000
Budget i alt	12.200
<i>Finansiering</i>	
Randers Kommune	-3.000
Region Midtjylland, partnerskab	-2.000
Andre kommuner, partnerskab	-1.000
Sponsorater fra lokale virksomheder	-1.000
SKILLS DANMARK	-5.200
Finansiering i alt	-12.200
Total	0

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland indgår i partnerskab om afholdelse af DM i Skills 2026 i Randers,

at Region Midtjylland giver tilsagn om et tilskud på 2,0 mio. kr. til Randers Kommune til afvikling af DM i Skills i 2026,

at bevillingen gives under forudsætning af, at Randers Kommune tildeles værtskabet for DM i Skills 2026, og at den øvrige medfinansiering tilvejebringes, og

at bevillingen indarbejdes i budget 2025 under Uddannelsespuljen under bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter'.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 29. januar 2020 en bevilling på 5 mio. kr. i 2020 til afholdelse af Euroskills, som flyttet fra 2024 til 2025.

Bilag

Ansøgning om DM i Skills fra Randers Kommune

Tentativt driftsbudget, DM i Skills Randers 2026

Punkt 5: Kommissorium for regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter

1-30-76-93-21

Resume

Region Midtjylland nedsætter et regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter, som i andet halvår 2024 skal arbejde med udfordringer og løsninger i forhold til fremtidens landdistrikter. Kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund og organisationer inviteres til at deltage i forummet, og anbefalingerne indarbejdes blandt andet i den regionale udviklingsstrategi.

Der forelægges forslag til kommissorium og sammensætning af regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at forslag til kommissorium for regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter godkendes,

at forslag til sammensætning af regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter godkendes, og

at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter, hvoraf den ene udpeges som formand.

Sagsfremstilling

Regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter skal arbejde med udfordringer og løsninger i forhold til fremtidens landdistrikter. Forummet skal udvikle anbefalinger til initiativer, som blandt andet indgår i en kommende Regional Udviklingsstrategi.

Forummet er et ud af otte fora, der i 2023-2025 arbejder med de vilde problemer, der skal give svar på følgende spørgsmål, efter denne tidsplan:

Tidsplan for regionalpolitiske fora					
	1. halvår 2023	2. halvår 2023	1. halvår 2024	2. halvår 2024	1. halvår 2025
Hvordan hjælper vi de unge der står udenfor?	×				
Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?	×				
Hvordan får vi flere til at stige på?		×			
Hvor finder vi arbejdskraften?		×			
Hvordan mindsker vi forbruget?			×		
Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?				×	
Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?				×	
Hvad gør vi, når vandet kommer?					×

Det vedlagte kommissorium beskriver det vilde problem, som fremtidens landdistrikter er og adresserer det overordnede spørgsmål: Hvordan understøtter vi det gode liv på landet? Kommissoriet præsenterer desuden forslag til arbejdsform samt sammensætning af regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter.

Fremtidens landdistrikter er et vildt problem

Udfordringen opstår som konsekvens af, at flere og flere mennesker bosætter sig i de større byer. Menneskers bevægelse fra land til by flytter ressourcer og tømmer mindre byer og landdistrikter for aktiviteter, liv og funktioner. Funktioner der i mange tilfælde ikke kan opretholdes samfundsøkonomisk med et mere spinkelt befolkningsgrundlag.

Der bliver derfor længere og længere til arbejde, kulturtilbud, uddannelse og sundhed i mange landdistrikter og mindre byer. Hvis den udvikling fortsætter, vokser uligheden i Midtjylland. Så spørgsmålet er, hvad der skal gøre landdistrikter attraktive levesteder i fremtiden, og hvordan man opnår det.

Der er behov for stærke partnerskaber, der dels kan understøtte landdistrikternes egne indsatser og dels kan bringe flere aktører i spil om at skabe løsninger til udviklingen af bæredygtige landdistrikter.

Forummet tager udgangspunkt i følgende arbejdsspørgsmål:

1. Hvordan ser fremtidens landdistrikter ud?
2. Hvordan mobiliserer og styrker regionen lokale ressourcer i landdistrikterne i endnu højere grad?
3. Hvordan gør regionen det nemmere at overføre gode løsninger fra én landsby til andre med lignende udfordringer?

Arbejdsform og sammensætning af regionalpolitisk forum

Det regionalpolitiske forum mødes tre gange i løbet af andet halvår 2024, hvor problemet udforskes fra forskellige perspektiver. Der arbejdes i tre møder:

- Første møde fokuserer på kendt viden om problemets omfang, samt hvilke spørgsmål der vil være mest relevante at arbejde videre med.
- Andet møde fokuserer på at undersøge og perspektivere problemets forskellige områder, samt hvem der vil arbejde videre med hvad.
- Tredje møde fokuserer på anbefalinger til handlingsanvisende løsninger og initiativer.

Forslag til deltagerkredsen fremgår af det vedlagte kommissorium. Deltagerlisten er ikke endelig, idet regionens samarbejdspartnere inviteres til at være med til at pege på flere relevante aktører, når kommissoriet foreligger.

Når det regionalpolitiske forum har afgivet anbefalinger til løsninger og initiativer, beslutter regionsrådet, hvilke initiativer Region Midtjylland skal realisere.

Udpegning af regionsrådsmedlemmer

Regionsrådet har formandskabet og er repræsenteret med tre medlemmer i det regionalpolitiske forum. Det indstilles, at regionsrådet udpeger tre medlemmer til regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter, herunder en formand.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til kommissorium for regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter godkendes,

at forslag til sammensætning af regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter godkendes, idet der til deltagerlisten tilføjes: repræsentanter fra Årets Landsby, Idom – landsbyakademiet, gymnasier, en ekstra samfundsformer samt Lokale og Anlægsfonden, og

at tre regionsrådsmedlemmer udpeges til regionalpolitisk forum fremtidens landdistrikter, idet der udpeges et medlem fra udvalg for regional udvikling til hhv. formandsposten og den ene af de to øvrige poster under hensyn til, at forummet etableres som en del af udvalgets strategiarbejde.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 28. september 2022 temaer i revision af Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Regionsrådet godkendte den 27. april 2022 proces for revision af regional udviklingsstrategi.

Bilag

Kommissorium regionalpolitisk forum om fremtidens landdistrikter

Punkt 6: Orientering om opfølgning på Central Denmark EU Office - samarbejdsaftale 2022-2025

1-32-76-70-21

Resume

Regionsrådet godkendte en samarbejdsaftale med Central Denmark EU Office i 2022. Aftalen sætter rammerne for mål, indsatsområder og prioriteringer for samarbejdet frem til 2025.

Der gives med sagen en opfølgning på samarbejdsaftalen, hvor status for samarbejdet og resultater fra de første år præsenteres. Det er administrationens samlede vurdering, at de iværksatte og gennemførte tiltag i samarbejdsaftalens første to år lever op til aftalens mål.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orientering om opfølgning på samarbejdsaftalen med Central Denmark EU Office tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen behandles i følgende stående udvalg:

Hospitalsudvalget

Udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg

Udvalg for regional udvikling

Samarbejdsaftalen med Central Denmark EU Office sætter rammer for mål, indsatsområder og prioriteringer for samarbejdet med Region Midtjylland frem til 2025. Samarbejdsaftalen og midtvejsopfølgningen er vedlagt som bilag.

Central Denmark EU Office har kontor i Bruxelles og har til formål at understøtte midtjyske aktører i at arbejde internationalt og projektorienteret samt drage nytte af de partnerskaber og finansieringsmuligheder, der findes i EU-systemet. Medlemskredsen består af Region Midtjylland og de midtjyske kommuner, Aarhus Universitet og VIA University College. Region Midtjylland er repræsenteret i bestyrelsen ved regionsrådsmedlemmerne Anders G. Christensen og Susanne Buch, der er bestyrelsesformand i 2024-2025.

Opfølgning på samarbejdsaftalen med Central Denmark EU Office

En væsentlig del af samarbejdet handler om at søge EU-midler til internationale projekter, som samler midtjyske såvel som europæiske partnere til at løse udfordringer i Midtjylland og i Europa. Der er samlet modtaget 139 mio. kr. til projekter i regi af samarbejdsaftalen, hvoraf ca. 115 mio. kr. er gået til Region Midtjylland.

På sundhedsområdet har opbygningen af tætte relationer til regionshospitalerne øget værdien af EU-samarbejdet. Central Denmark EU Office har bidraget aktivt til, at Aarhus Universitetshospital er blevet optaget i European University Hospital Alliance, som består af de ti bedste europæiske universitetshospitaler. Derudover er der blandt andet hentet EU-finansiering til forebyggelse af tarmkræft på Randers Regionshospital og skabt flere projekter på sundhedsdata- og digitaliseringsområdet i tæt samarbejde med Sundhedsdatastyrelsen.

På klima- og bæredygtighedsområdet er der bygget videre på de seneste års store resultater. Der er blandt andet hentet midler til projekterne Circular Economy Beyond Waste om cirkulær økonomi samt BioScape-projektet, der arbejder med biodiversitet. Der er desuden arbejdet intensivt på at færdiggøre ansøgningen til LIFE ACT, det nationale projekt om implementering af lokale klimahandlingsplaner.

På kulturområdet deltager midtjyske kulturaktører i stigende grad i EU-projekter og europæiske netværk, og der tilføres herigennem nye kompetencer og inspiration. Der samarbejdes også om kultur som sundhedsfremme, hvor EU-partnerskaber er med til at løfte en vidensbaseret tilgang til området og skabe nye partnerskaber.

På uddannelsesområdet arbejdes der med at igangsætte projekter rettet mod ungdomsuddannelserne i Midtjylland. Region Midtjylland leder fx Digi-Lingo, som har til formål at styrke interessen for fremmedsprog blandt eleverne på ungdomsuddannelserne. Der er desuden et særligt fokus på EU's Erasmus+ program.

Det er administrationens samlede vurdering, at de iværksatte og gennemførte tiltag i samarbejdsaftalens første to år lever op til aftalens formål og målsætninger og peger frem mod øget faglig og økonomisk styrkelse af Region Midtjyllands opgavevaretagelse.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orientering om opfølgning på samarbejdsaftalen med Central Denmark EU Office tages til efterretning.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Samarbejdsaftale 2022-2025

Midtvejsstatus

Punkt 7: Nye køreplaner i 2024-2025 for de regionale ruter

1-30-75-6-23

Resume

Regionsrådet skal behandle Midttrafiks forslag til ændringer i de regionale køreplaner for busser og letbane, der træder i kraft til køreplansskiftet den 30. juni 2024. Forslag til køreplaner har været i offentlig høring i januar 2024.

Der gives endvidere en orientering om arbejdet med at forbedre bussernes fremkommelighed i regionen.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Midttrafiks forslag til ændringer i de regionale køreplaner for busser og letbane med administrationens bemærkninger godkendes, og

at orienteringen om arbejdet med bedre fremkommelighed i regionen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Midttrafik foretager årlige justeringer af køreplanerne for at sikre fortsat sammenhæng mellem regionalruter, tog, letbane, bybusser og lokalruter. Justeringerne tager bl.a. afsæt i faktorer som udvikling i bosætning, pendling, lokalisering af arbejdspladser og uddannelsessteder, samt udviklingen i trafik og trængsel. Endvidere fremsender borgere, kommuner og andre forslag til ændringer af buskørslen, som Midttrafik efter vurdering og eventuel dialog med administrationen, indarbejder som køreplanforslag.

Der er i år kun få ændringer i køreplanerne sammenlignet med sidste år, hvor regionsrådet besluttede at skabe balance i budgettet for kollektiv trafik ved at reducere i busafgange med få passagerer.

Derimod har flere kommuner i regionen, bl.a. Viborg Kommune og Holstebro Kommune, foretaget ændringer i lokale ruter og bybusser. De kommunale ændringer får indvirkning på sammenhængen med den regionale trafik. Midttrafik har derfor tilpasset køreplanerne på enkelte regionalruter. Tilpasningerne bidrager til at regionens og kommunernes fælles ressourcer udnyttes bedst muligt til gavn for passagererne.

Midttrafiks høring af køreplanforslagene

Midttrafiks forslag til køreplaner har været i offentlig høring i januar 2024. Midttrafik har modtaget 1.830 høringsbemærkninger, og heraf vedrører 182 de regionale ruter. Midttrafik har foretaget tilretninger i køreplanforslagene pba. de indkomne bemærkninger.

Midttrafiks behandling af de indkomne høringsbemærkninger til køreplanforslagene er foregået i dialog med administrationen, og fremgår af vedlagte bilag.

Det er administrationens vurdering, at den offentlige høring giver anledning til justeringer i køreplansforslagene for et mindre antal af de regionale busruter samt letbanen.

Høringsbemærkninger og administrationens bemærkninger

Forslag om at etablere halvtimesdrift på letbanen

Midttrafik foreslår at etablere halvtimesdrift på letbanen til Grenaa i alle dagtimer samt at forlænge halvtimesdriften mellem Aarhus og Odder fra kl. 18 til kl. 20. I dag er der fra Grenaa mod Aarhus halvtimesdrift morgen og eftermiddag, mens der mellem Aarhus og Odder er halvtimesdrift alle dagtimer.

Midttrafik vurderer, at udvidet halvtimesdrift på de passagertunge strækninger, som letbanen betjener, vil bidrage til at tiltrække yderligere passagerer til den samlede letbane. Vurderingen er baseret på en kortsigtet forventning om, at en fordobling af frekvensen vil medføre 50 % flere rejser. Det bemærkes, at der er et potentiale for flere passagerer, idet en fremtidig udvikling i bosætning, uddannelsessteder og arbejdspladser langs strækningerne ikke er medtaget i vurderingen. Det antages desuden, at nye afgange har en vis indkøringsperiode, før de anvendes fuldt ud af kunderne.

Standsningsstedet Hovmarken St.

Midttrafik har for letbanen foreslået at nedlægge standsningsstedet Hovmarken St., der ligger i udkanten af Lystrup på Grenaabanen. Nedlæggelse af Hovmarken St. vil bidrage til at gøre letbanedriften på Grenaabanen mere robust overfor forsinkelser. Hovmarken St. benyttes af ca. 90-100 daglige rejsende (på- og afstigere). Det fremgår af høringsbemærkningerne, at der har været 120 bemærkninger til forslaget. Midttrafik oplyser, at passagerer i stedet kan benytte standsningsstedet ved Lystrup St., der ligger centralt i Lystrup, eller benytte bybuslinje 18. Gangafstanden mellem Hovmarkens St. og Lystrup St. er ca. 1,6 km.

Administrationen tilslutter sig forslaget om at nedlægge Hovmarken St. under hensyn til at mindske risikoen for forsinkelser på den samlede Grenaabane, og at der er andre kollektive transportmuligheder for de berørte passagerer. Det bemærkes, at forslaget også behandles af Aarhus Kommune.

Rute 116 Horsens Nr. Snede - Herning

Der er efter henvendelse fra Horsens Kommune lagt op til at udvide betjeningen af industriområdet ved Lund på pendlerrettede ture morgen og eftermiddag. Der er modtaget syv bemærkninger til forslaget. Midttrafik oplyser, at passagerer i Lund kan benytte andre regionale og lokale busruter på de pågældende tidspunkter. Administrationen tilslutter sig forslaget, der understøtter virksomhedernes mobilitetsplanlægning for medarbejderne.

Rute 124 Aarhus - Silkeborg - Herning - Ringkøbing og 15 Herning - Ringkøbing

Køreplanforslaget indeholder en række tilpasninger i køreplanen, så busserne kan udnyttes bedre, og samtidig indsættes der flere ture mellem Aarhus og Silkeborg.

Midttrafik anbefaler at imødekomme en af de få bemærkninger, der handler om at tilpasse en afgang på rute 124 til en tidligere mødetid på Ringkøbing Gymnasium og de øvrige uddannelser i området. Administrationen tilslutter sig ændringen, der understøtter initiativer, der kan forbedre unges mobilitet.

Øvrige ruter

Der er for rute 306 Horsens - Hundslund - Odder og rute 205 Juelsminde - Vejle indkommet høringsbemærkninger, der ikke vedrører Region Midtjylland. For rute 306 drejer det sig om bemærkninger til ændringer i de ture som Horsens Kommune finansierer, og tilsvarende for rute 205 vedrører bemærkningerne rutens forløb i Region Syddanmark.

Midttrafik har for de øvrige ruter (24 Holstebro - Lemvig, 26 Holstebro - Spjald - Skjern, 28 Holstebro - Viborg og 223 Silkeborg - Randers) modtaget få eller ingen bemærkninger til køreplanforslagene.

Administrationen anbefaler, at Midttrafiks forslag godkendes. Midttrafik vurderer, at det samlede forslag til køreplanændringer for busser og letbane vil kunne holdes inden for regionsrådets økonomiske ramme til regional kollektiv trafik, såfremt Midttrafiks budgetforudsætninger holder.

Bedre fremkommelighed for busserne

Det er et væsentligt formål med den årlige køreplanlægning at sikre køreplanernes pålidelighed i takt med den øgede trafik og trængsel. Busserne skal kunne holde køreplanerne, så passagererne kan regne med at komme på arbejde og uddannelse til tiden, samt at eventuelle skift undervejs kan gennemføres som planlagt.

Midttrafik har i den forbindelse fokus på, at den generelt stigende trafik specielt i myldretiden kan udfordre bussernes fremkommelighed. Midttrafik kan vurdere, om der er behov for at afsætte ekstra tid i køreplanen ved at anvende data fra bussernes GPS'er. Mere tid i køreplanen kan hjælpe med at mindske risikoen for forsinkelser, men betyder, at busturen bliver længere.

Rute 100 Odder - Aarhus - Hornslet er et eksempel på en regionalrute, der gennem flere år været udfordret af hyppige forsinkelser som følge af stigende trafik og trængsel i myldretiden. Rute 100 er en af mest benyttede regionalruter med knap to millioner påstigere om året.

Administrationen samarbejder med Midttrafik og Aarhus Kommune om at forbedre fremkommeligheden for rute 100, så der bliver færre forsinkelser. Analyser peger på, at en række mindre tiltag kan lette trafikafviklingen. Det drejer sig om ændringer i lyssignaler, udvidede svingbaner og lignende. Region Midtjylland og Aarhus Kommune har modtaget statsligt tilskud til forbedringerne og forventer snarest at udarbejde en sag om projektet med henblik på at kunne gennemføre forbedringerne i løbet af 2024-2025.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Midttrafiks forslag til ændringer i de regionale køreplaner for busser og letbane med administrationens bemærkninger godkendes, og

at orienteringen om arbejdet med bedre fremkommelighed i regionen tages til efterretning.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Samlet høringsbehandling Region Midtjylland K24

Punkt 8: Drøftelse af udvalgsmøder i Danske Regioner #

1-00-27-23

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling og EU samt Udvalg for Miljø og Ressourcer.

Der var senest møde i Udvalg for Miljø og Klima den 8. februar 2024. Næste møde holdes den 18. april 2024.

Der var senest møde i Udvalg for Regional Udvikling og EU den 26. januar 2024. (Drøftet på møde for udvalg i regional udvikling den 7. februar 2024). Næste møde holdes den 22. marts 2024.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 9: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2024 #

1-00-27-23

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2023/2024. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Der opdateres med nyt bilag.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at forslag til emner og årshjul drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 9. august 2023 mødeplanen for udvalgs møder i 2024.

Der vil løbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2024.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdspartnere, interessenter eller lignende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul, herunder program for mødet 7. juni 2024, som der var enighed om at gå videre med.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Årshjul 2024

Punkt 10: Gensidig orientering #

1-00-27-23

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Nordic Waste sagen

Møder aftalt mellem Randers Kommune og Region Midtjylland om myndighedsopgaver fremadrettet.

Interviews vedr. revidering af kulturpolitik

Kulturens Analyseinstitut vil i løbet af de næste par måneder kontakte alle udvalgsmedlemmer og afvikle individuelle interviews, som skal bruges til at designe den videre proces for revidering af Region Midtjyllands kulturpolitik. Der kommer en mail med nærmere information snarest.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 11: Præsentation af investeringsbehov for at imødekomme vækst ved Aarhus Letbane # (12.00-12.30)

1-00-27-23

Sagsfremstilling

På mødet vil der være en præsentation af investeringsbehov ved Aarhus Letbane.

Aarhus Letbane nåede i 2023 et passagertal på 5,8 mio. kr., og prognoserne fra Midttrafik viser, at Aarhus Letbane i 2030 vil opnå mellem 8 og 10 mio. passagerer på den nuværende strækning. Væksten skyldes en byvækst og byfortætning langs banen. Samtidig er der grundlag for vækst som følge af optimering og udvidelse af driften ved f.eks. at etablere et krydsningsspor ved Rude Havvej, som kan sikre 15 minutters drift til Odder.

Væksten vil kræve nye investeringer fra ejernes side (Region Midtjylland og Aarhus Kommune), hvis letbanens fulde vækstpotentiale skal indløses.

Aarhus Letbanes bestyrelse anbefaler, at der anskaffes otte tog yderligere til supplerung af det nuværende materiel. På den baggrund har Aarhus Letbane igangsat en markedsdialog med fire togleverandører. Det forventes, at alle fire vil blive prækvalificeret til det kommende udbud. Anskaffelsen af yderligere materiel vil medføre følgeinvesteringer i nyt depot/værksted og tilpasning af den eksisterende infrastruktur.

Flere og andre tog end de nuværende vil kræve ændringer i infrastrukturen, f.eks. signalplacering og kørestrømsanlæg.

Det foreløbige økonomiske overslag:

Budget i alt	Overslag i mio. kr.
Tog m.v.	480
Depot/værksted	340
Ændringer i infrastruktur	160
I alt	980

Regionen og Aarhus Kommune finansierer som udgangspunkt investeringen 50/50. Forudsætningen om nyt depot skal forhandles med Aarhus Kommune, idet Region Midtjylland ikke skal medfinansiere etape 2 af letbanen.

Region Midtjylland og Aarhus Kommune skal stille en lånegaranti til rådighed for investeringen. Selve sagen forelægges regionsrådet i maj, når der er mere klarhed over, hvor stor en låneramme der er behov for.

De foreløbige økonomiske beregninger for udvidelse af driften viser, at driften kan hænge sammen med flere indtægter og reduktioner i busser, som kører parallelt med letbanen. Kapitaludgifterne er ikke medregnet.

Program

Kl. 12.00-12.15 Præsentation ved direktør Michael Borre, Aarhus Letbane

Kl. 12.15-12.30 Spørgsmål og bemærkninger

Beslutning

Direktør Michael Borre, Aarhus Letbane, gav en præsentation om investeringsbehovet for at imødekomme vækst ved letbanen.

Henrik Gottlieb Hansen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 12: Underskriftsark #

1-00-27-23

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt.

Henrik Gottlieb Hansen forlod mødet kl. 10 efter behandling af punkt 1.

Martin Jakobsen og Flemming Knudsen forlod mødet kl. 12.15 under præsentation af investeringsbehov ved Letbanen.

Mødet blev hævet kl. 12.30.